Sürdürülebilir Çevre E?itimi Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sürdürülebilir Çevre E?itimi Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31248

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sürdürülebilir Çevre E?itimi Tutum Ölçe?i, ö?retmen adaylar?n?n sürdürülebilir çevre e?itimine yönelik tutumlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, Afacan ve Demirci Güler (2011) taraf?ndan 5'li **Likert tipi** bir yap? kullan?larak geli?tirilmi?tir. Ölçek, çevresel sorumluluk, politik bilinç, gönüllülük ve do?a sevgisi gibi alt boyutlar? kapsayan, 30 maddeden ve 6 alt boyuttan olu?an nihai bir yap?ya sahiptir. Geçerlik ve güvenirlik çal??malar?, ölçe?in ö?retmen adaylar? popülasyonunda kullan?lmak üzere yüksek derecede uygun oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Sürdürülebilir çevre e?itimi, tutum ölçe?i, ö?retmen adaylar?, çevresel tutum, psikometri, çevre bilinci

Yazarlar

Ömer Afacan, Mutlu P?nar Demirci Güler

Amaç

Bu ölçek geli?tirme çal??mas?n?n temel amac?, ö?retmen adaylar?n?n sürdürülebilir çevre e?itimine yönelik sahip olduklar? tutumlar? geçerli ve güvenilir bir biçimde ölçebilecek standart bir araç olu?turmakt?r. Ölçek, özellikle e?itim fakültelerinde ö?renim gören ve gelecekte çevre bilincini ö?rencilerine aktaracak olan bireylerin mevcut tutum düzeylerini belirlemeye odaklanm??t?r. Bu sayede, e?itim programlar?n?n ve müfredat?n çevre e?itimi hedeflerine ula?ma derecesi hakk?nda önemli veriler elde edilmesi hedeflenmi?tir.

Yap?

Sürdürülebilir Çevre E?itimi Tutum Ölçe?i, bireylerin çevreye ve sürdürülebilirlik ilkelerine yönelik duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimlerini de?erlendiren bir **tutum ölçe?i** olarak tasarlanm??t?r. Ölçek, çevre dostu davran??lar?, çevresel konulara kar?? duyarl?l??? ve sürdürülebilirlik kapsam?ndaki görevlere gönüllü kat?l?m? içeren geni? bir yelpazede tutumlar? ölçmektedir. Nihai ölçek, 30 maddeden olu?makta olup, bu maddeler toplamda 6 farkl? alt boyutu temsil etmektedir. Bu alt boyutlar, bireylerin çevreye yönelik sorumluluk alg?s?n? ve aktif kat?l?m düzeylerini derinlemesine incelemeyi mümkün k?lmaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar? kapsam?nda hem **kapsam geçerlili?i** hem de **yap? geçerlili?i** incelenmi?tir. Kapsam geçerlili?i, uzman görü?leri al?narak sa?lanm?? ve maddelerin ölçülmek

ARABPSYCHOLOGY.COM

istenen yap?y? ne derece temsil etti?i de?erlendirilmi?tir. Yap? geçerlili?i analizi için ise, öncelikle madde-toplam korelasyon de?erlerine bak?lm??t?r. Ba?lang?çta 67 maddeden olu?an taslak ölçekte, her bir maddenin madde-toplam korelasyon de?eri 0.068 ile 0.586 aras?nda de?i?mi?tir.

Yap?lan analizler sonucunda, madde-toplam korelasyon de?eri 0.40'tan küçük olan 36 madde ölçekten ç?kar?lm??t?r. Bu eleme süreci sonras?nda ölçek, yap?sal bütünlü?ünü koruyacak ?ekilde 31 maddeye indirilmi?tir (Nihai ölçek 30 madde olarak belirtilmi?tir). Bu süreç, ölçe?in iç tutarl?l???n? ve yap?sal geçerlili?ini güçlendirmeye hizmet etmi?tir. Ölçek, Ahi Evran Üniversitesi E?itim Fakültesi'nde farkl? anabilim dallar?ndan (Fen Bilgisi, S?n?f ve Sosyal Bilgiler Ö?retmenli?i) 400 ö?retmen aday? üzerinde pilot çal??ma ile uygulanm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, özellikle **faktör analizi** öncesinde verilerin uygunlu?unu de?erlendirmek amac?yla **Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) katsay?s?** ve Bartlett Testi kullan?larak yap?lm??t?r. Genel kabul gören psikometrik standartlara göre, KMO katsay?s?n?n 0.60'tan yüksek ve Bartlett Testi'nin anlaml? ç?kmas?, verilerin faktör analizi için uygun oldu?unu göstermektedir.

Sürdürülebilir Çevre E?itimi Tutum Ölçe?i için hesaplanan KMO katsay?s? de?eri **0.893** olarak bulunmu?tur. Bu de?er, Kaiser'in s?n?fland?rmas?na göre (0.90 üzerindeki de?erler mükemmel kabul edilir), ölçe?in faktör analizine uygunlu?unun mükemmele oldukça yak?n oldu?unu kan?tlamaktad?r. Bu yüksek KMO de?eri, ölçe?in maddelerinin ortak faktörleri ölçme yeterlili?inin yüksek oldu?unu ve ölçe?in güvenirli?inin güçlü oldu?unu i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, yap?sal geçerlili?ini belirlemek amac?yla faktör analizine tabi tutulmu?tur. Faktör analizine ba?lanmadan önce, **KMO** de?eri 0.893 ve Bartlett Testi sonuçlar? (kaynakta anlaml? oldu?u belirtilmi?tir) verilerin analize uygunlu?unu do?rulam??t?r. Nihai olarak ölçek, 30 maddeden ve bu maddeleri gruplayan **6 alt boyuttan** olu?maktad?r. Bu alt boyutlar, sürdürülebilir çevre e?itimine yönelik tutumun çok boyutlu yap?s?n? ortaya koymaktad?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Tutum Ölçe?i)

Format: **5'li Likert Tipi** Derecelendirme Ölçe?i

Mevcut Diller: Türkçe

ARABPSYCHOLOGY.COM

Hedef Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri (Ö?retmen Adaylar?)

Ya? Grubu: Yeti?kin (Genellikle 18-25 ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: Ahi Evran Üniversitesi E?itim Fakültesi ?lkö?retim Bölümü Fen Bilgisi Ö?retmenli?i, S?n?f Ö?retmenli?i ve Sosyal Bilgiler Ö?retmenli?i Ana Bilim Dallar?nda ö?renim gören 400 ö?retmen aday?.

Test Metodolojisi: Ölçek, olumlu ve olumsuz maddelerden olu?maktad?r. Puanlama 5'ten 1'e veya 1'den 5'e do?ru ters çevrilerek yap?lmaktad?r. Olumlu maddeler için: "kesinlikle kat?l?yorum" (5) ile "kesinlikle kat?lm?yorum" (1) aras?nda; olumsuz maddeler için ise bu puanlama tersine çevrilmi?tir. Veriler **SPSS 15 Paket Program?** kullan?larak analiz edilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Çevre tutumu, sürdürülebilirlik, ölçek geli?tirme, KMO katsay?s?, ö?retmen e?itimi, psikometrik özellikler

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Belirtilmemi?tir

Kurum E-posta Adresleri: pinarguler@ahievran.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemi?tir

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Kullan?m ve izin ko?ullar? için sorumlu yazar Mutlu P?nar Demirci Güler ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Geli?tirme Y?l?: 2011

Ölçek Kayna??na Ba?lant?: Orijinal bildiriye a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: iconte.org

PDF ?ndirme Ba?lant?s?: Ölçe?in PDF format?ndaki orijinal doküman? buradad?r: surdurulebilir-cevre-egitimi-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Afacan, Ö. ve Demirci Güler, P. M. (2011). Sürdürülebilir Çevre E?itimi Kapsam?nda Tutum Ölçe?i

ARABPSYCHOLOGY.COM

geli?tirme çal??mas?. 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications 27-29 April, Antalya, Turkiye.
Büyüköztürk, ?. (2003). Sosyal Bilimler ?çin Veri Analizi El Kitab?. Ankara: Pegem A Yay?nc?l?k. (Güvenirlik bölümünde dolayl? referans)
Ekici, G. (2002). Çevre E?itiminde Yeni Yakla??mlar ve Ö?retmen E?itimi. Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 35(1-2), 64. (Güvenirlik bölümünde dolayl? referans)
Afacan ve Aydo?du (2006). (Güvenirlik bölümünde dolayl? referans)

Sürdürülebilir Çevre E?itimi Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Sokakta aç dola?an hayvanlar? beslerim
Oy verirken politikac?lar?n çevreye yönelik dü?ünceleri benim için önemlidir.
Çevresel organizasyonlara para ba???lar?m.
Bitki ve hayvan türlerini korumak için bir çevre vakf?na üye olmak beni mutlu eder.
Çevre bilincinin olu?mas? için bizlere dü?ecek görevleri gönüllü olarak yerine getiririm

ARABPSYCHOLOGY.COM